

ISSN (Print) 2616-7174
ISSN (Online) 2663-2500

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

BULLETIN

of L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

ЖУРНАЛИСТИКА сериясы

JOURNALISM Series

Серия **ЖУРНАЛИСТИКА**

№1(130)/2020

1995 жылдан бастап шығады

Founded in 1995

Издается с 1995 года

Жылына 4 рет шығады

Published 4 times a year

Выходит 4 раза в год

Нұр-Сұлтан, 2020

Nur-Sultan, 2020

Нур-Султан, 2020

Бас редакторы **Қайрат Сак**
филология ғылымдарының кандидаты, профессор (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары **Серік Тахан** *филол. ғылымдарының докторы, проф. (Қазақстан)*
Бас редактордың орынбасары **Гүлнар Кендірбай** *PhD (АҚШ)*

Редакция алқасы

Алдабергенов Қырықбай	т. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Асанов Қойлыбай	ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Әбдіманов Өмірхан	ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Әбішева Вера	ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Әшірбекова Гүлмира	ф.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Браун Михаил	PhD, проф. (АҚШ)
Дзялошинский Иосиф	ф. ғ. д., проф. (Ресей)
Жақып Бауыржан	ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Жусупова Алматы	ф.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Ирназаров Кудрат	т. ғ. д., проф. (Өзбекстан)
Корконосенко Сергей	саяси ғ. д., проф. (Ресей)
Қара Әбдіуақп	т. ғ. д., проф. (Түркия)
Қозыбаев Сағымбай	т. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Лебедева Татьяна	ф. ғ. д., проф. (Франция)
Нұртазина Роза	саяси ғ. д., проф. (Қазақстан)
Омашев Намазалы	ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Ризун Владимир	ф. ғ. д. проф. (Украина)
Саид Агил бин Шех	PhD, проф. (Малайзия)
Саудбай Мадияр	PhD, проф. (Қазақстан)
Сердәлі Бекжігіт	ф. ғ. к., проф. м.а. (Қазақстан)
Есдәулетов Айтмұханбет	ф.ғ.канд., доцент (Қазақстан)
Тоқтағазин Мұратбек	ф. ғ. к., проф. м.а. (Қазақстан)
Халилов Әбдіғани	PhD, проф. (Қырғызстан)
Ченгел Хулия Касапоғлы	PhD, проф. (Түркия)
Шайхитдинова Светлана	филос.ғ.д., проф. (Ресей)
Шалахметов Ғаділбек	Халықаралық Еуразиялық телевидение және радио академиясының академигі (Қазақстан)
Шестеркина Людмила	ф. ғ. д., проф. (Ресей)
Шульцман Петр	өнертану ғ. к., доцент (Қазақстан)

Жауапты хатшы: **Гүлжазира Ертасова**

Компьютерде беттеген: **Гүлсім Базылхан**

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Қ.Сәтбаев к-сі, 2, 402 каб.

Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. ЖУРНАЛИСТИКА сериясы
Меншіктенуші: ҚР БЖҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК.
ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 27. 03. 2018 ж. №16995-Ж тіркеу куәлігімен тіркелген.
Мерзімділігі: жылына 4 рет. Тиражы: 25 дана.
Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Қажымұқан к-сі, 13/1,
тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31413)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief **Kairat Sak**
Candidate of Philology, Professor (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Serik Takhan** *Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)*
Deputy Editor-in-Chief **Gulnar Kendirbai** *PhD, Professor (USA)*

Editorial board

Aldabergenov Kyrykbai	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Asanov Koilybay	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Abdimanov Omirkhan	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Abisheva Vera	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Ashirbekova Gulmira	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Brown Michael	PhD, Prof. (USA)
Dzylashinski Iosif	Doctor of Philology, Prof. (Russia)
Jakyp Baurjan	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhussupova Almatay	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Irnazarov Kudrat	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Uzbekistan)
Korkonosenko Sergei	Doctor of Political Sciences, Prof. (Russia)
Kara Abdulvahap	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Turkey)
Kozybayev Sagymbai	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Lebedeva Tatiana	Doctor of Philology, Prof. (France)
Nurtazina Roza	Doctor of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Omashev Namazaly	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Rizun Volodymyr	Doctor of Philology, Prof. (Ukraine)
Syed Agil bin Shekh	PhD, Prof. (Malaysia)
Saubayev Madiyar	PhD, Prof. (Kazakhstan)
Bekzhigit Serdaly	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Yesdauletov Aitmukhanbet	Candidate of Philology, Associate Prof. (Kazakhstan)
Toktagazin Muratbek	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Khalilov Abdygani	PhD, Prof. (Kyrgyzstan)
Çengel Hülya Kasapoglu	PhD, Prof. (Turkey)
Shaikhitdinova Svetlana	Doctor of Philosophy, Prof. (Russia)
Shalakhmetov Ghadilbek	Academician of the International Eurasian Academy of Television and Radio (Kazakhstan)
Shesterkina Ludmila	Doctor of Philology, Prof. (Russia)
Shultsman Petr	Candidate of Art, Assoc. Prof. (Russia)

Executive Secretary: **Guljazira Yertassova**

Computer layout: **Gulsim Bazylkhan**

Editorial address: 2, K.Satpayev str., of.402, Nur-Sultan, Kazakhstan, 010008

Tel.: +7(7172) 709-500 (ext. 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. JOURNALISM Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity off economic conduct «L.N. Gumilyov Eurasian National University», Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan.

Registered by Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan.

Registration certificate No 16995-Ж from 27.03. 2018.

Periodicity: 4 times a year Circulation: 25 copies

Address of printing house: 13/1, Kazhimukan str., Nur-Sultan, Kazakhstan 010008; tel.: +7(7172) 709-500 (ext.31413)

© L.N. Gumilyov Eurasian National University

Главный редактор: **Кайрат Сак**
кандидат филологических наук, профессор (Казахстан)

Зам. главного редактора: **Серик Тахан** доктор филологических наук, проф. (Казахстан)
Зам. главного редактора: **Гульнар Кендирбай** PhD (США)

Редакционная коллегия

Алдабергенов Кырыкбай	д. ист. н., проф. (Казахстан)
Асанов Койлыбай	д. ф. н., проф. (Казахстан)
Абдиманов Омирхан	д. ф. н., проф. (Казахстан)
Абишева Вера	д. ф. н., проф. (Казахстан)
Аширбекова Гульмира	к. ф. н., доцент (Казахстан)
Браун Михаил	PhD, проф. (США)
Дзялошинский Иосиф	д. ф. н., проф. (Россия)
Жакып Бауыржан	д. ф. н., проф. (Казахстан)
Жусупова Алматай	к. ф. н., доцент (Казахстан)
Ирназаров Кудрат	д. ист. н., проф. (Узбекистан)
Корконосенко Сергей	д. полит. н., проф. (Россия)
Кара Абдиуакап	д. ист. н., проф. (Турция)
Козыбаев Сагимбай	д. ист. н., проф. (Казахстан)
Лебедева Татьяна	д. ф. н., проф. (Франция)
Нуртазина Роза	д. полит. н., проф. (Казахстан)
Омашев Намазалы	д. ф. н., проф. (Казахстан)
Ризун Владимир	д. ф. н., проф. (Украина)
Саид Агил бин Шех	PhD, проф. (Малайзия)
Саудбай Мадияр	PhD, проф. (Казахстан)
Сердали Бекжигит	к. ф. н., асс. проф. (Казахстан)
Есдаулетов Айтмуханбет	к.ф.н., доцент (Казахстан)
Токтагазин Муратбек	к. ф. н., асс. проф. (Казахстан)
Халилов Абдигани	PhD, проф. (Киргизстан)
Ченгел Хулия Касапоглу	PhD, проф. (Турция)
Шайхитдинова Светлана	д. филос. н., проф. (Россия)
Шалахметов Гадильбек	академик Международной Евразийской академии телевидения и радио (Казахстан)
Шестеркина Людмила	д.ф.н., проф. (Россия)
Шульцман Петр	к. искусств. н., доцент (Казахстан)

Ответственный секретарь: Гульжазира Ертасова

Компьютерная верстка: Гульсим Базылхан

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. К.Сатпаева, 2, каб. 402

Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия ЖУРНАЛИСТИКА
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК.
Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций РК под номером №16995-Ж от 27. 03. 2018 г.
Периодичность: 4 раза в год
Тираж: 25 экземпляров.
Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Кажымукана, 13/1, тел.: (7172) 709-500 (вн.31413)

© Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева

Мазмұны

ЖУРНАЛИСТИКА ТАРИХЫ

- Әшірбекова Г.Ш., Ертасова Г.Қ.* Мұстафа Шоқай публицистикасының жанрлық ерекшеліктері 8-15
- Ермаганбетова З.Н.* Қызылорда облыстық газеті кеңестік кезеңде 16-22

ӘЛЕМ ЖУРНАЛИСТИКАСЫ

- Высоцкая И.В.* Журналистердің кәсіби тілін зерттеу мәселелері 23-32

БАҚ ЖӘНЕ ҚОҒАМ

- Тергембаева К.И., Топлу М.* Коронавирус туралы ақпараттың қоғамдық санаға ықпалы 33-39

ТЕЛЕРАДИОЖУРНАЛИСТИКА

- Бельдибекова А.Т.* «Балапан» телеарнасындағы анимациялық фильмдердің көркемдік құралдары 40-48

PR ТЕХНОЛОГИЯ

- Қасенов С.Т., Абдуллина Л.И.* Туризм индустриясындағы мәдени қатынастарды трансляциялау тәсілдері 49-57
- Темирбаева Ж., Рыстина И.* Бедел капиталы ұғымы және негізгі өлшемдері 58-66

ЖАҢА МЕДИА

- Есенбекова Ұ.М., Тахан С.Ш.* Жарнамалық коммуникацияда трансмедиялық технологияларды қолдану ерекшеліктері 67-72
- Молдабаев Х.С., Мехмет С.Т.* Жаңа медиа жағдайындағы аймақтық телеарналардың трансформациясы 73-78
- Шайкенова А., Тілеубай Т.* Жаңа медианың аудиториясы: өзгерістер мен бәсеке 79-84

Contents

HISTORY OF JOURNALISM

- Ashirbekova G.Sh., Yertassova G.K.* Genre features of publicism of Mustafa Shokay 8-75
Yermaganbetova Z.N. Kyzylorda regional newspaper is in the soviet period 16-22

WORLD JOURNALISM

- Vysotskaya I.V.* The problems of the research on the professional language of journalists 23-32

THE MEDIA AND SOCIETY

- Tergembayeva K.I., Toplu M.* The influence of coronavirus information on public consciousness 33-39

TV AND RADIO JOURNALISM

- Beldibekova A.T.* The artistic tools of animated films on the channel «Balapan» 40-48

TECHNOLOGIES PR

- Kasenov S.T., Abdullina L.I.* Cultural broadcasting techniques in the tourism industry..... 49-57
Temirbayeva Zh., Rystina I. The concept and main criteria of reputation capital 58-66

NEW MEDIA

- Yessenbekova U.M., Takhan S.* Features of the use of transmedia technologies in advertising communication 67-72
Moldabayev Kh.S., Mehmet S.T. Transformation of regional television channels in the context of the development of new media 73-78
Shaykenova A., Tleubay T. New media Audience: the change and competition 79-84

Содержание

ИСТОРИЯ ЖУРНАЛИСТИКИ

<i>Аширбекова Г.Ш., Ертасова Г.К.</i> Жанровые особенности публицистики Мустафа Шокая	8-15
<i>Ермаганбетова З.Н.</i> Кызылординская областная газета в советский период	16-22

МИРОВАЯ ЖУРНАЛИСТИКА

<i>Высоцкая И.В.</i> Проблемы изучения профессионального языка журналистов	23-32
---	-------

СМИ И ОБЩЕСТВА

<i>Тергембаева К.И., Топлу М.</i> Влияние информации о коронавирусе на общественное сознание	33-39
--	-------

ТЕЛЕРАДИОЖУРНАЛИСТИКА

<i>Бельдибекова А.Т.</i> Художественные инструменты анимационных фильмов на телеканале «Балапан»	40-48
--	-------

ТЕХНОЛОГИИ PR

<i>Касенов С.Т., Абдуллина Л.И.</i> Приемы трансляции культурного сообщения в индустрии туризма	49-57
<i>Темирбаева Ж., Рыстина И.</i> Понятие и основные критерии репутационного капитала	58-66

НОВЫЕ МЕДИА

<i>Есенбекова У.М., Тахан С.Ш.</i> Особенности использования трансмедийных технологий в рекламной коммуникации	67-72
<i>Молдабаев Х.С., Мехмет С.Т.</i> Трансформация региональных телеканалов в условиях развития новых медиа	73-78
<i>Шайкенова А., Тлеубай Т.</i> Аудитория новых медиа: изменения и конкуренция	79-84

FTAMP 19.01.29

Х.С. Молдабаев¹, С.Т. Мехмет²

¹Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан

²Хажы Байрам Вели Университеті, Анкара, Түркия

(E-mail: ¹moldabaev@mail.ru, ²msezaiturk@gmail.com)

Жаңа медиа жағдайындағы аймақтық телеарналардың трансформациясы

Андатпа. Жаңа медианың қарқынды түрде дамып жатқаны түсінікті. Ақпарат агенттіктері ашылып, әлеуметтік желілер арқылы ақпарат жедел тарайтын болды. Сондықтан дәстүрлі медианың дамуы да алаңдатыны сөзсіз. Дегенмен телеарна мен радионың және газет-журналдардың өздерінің аудиториясы бар. Бірқатар азаматтар әлі күнге дейін тыңғылықты тексерілген ақпаратты телеарна арқылы көргісі келеді, тағы басқалары газеттің исін аңсайтыны рас. Сондықтан біз үшін дәстүрлі деп есептелетін бұқаралық ақпарат құралдарын қалай дамытуға болады? Әсіресе аймақта орналасқан телеарналардың трансформациясы аясында нендей дүниелерге назар аударғанымыз жөн? Осы сұрақтар өңірлердегі медиа менеджерлерді толғандыратыны белгілі.

Түйін сөздер: аймақтық телеарналар, жаңа медиа, жергілікті арна, трансформация, ақпарат агенттіктерінің дамуы, жедел ақпарат, сайттар.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-7174-2020-130-1-73-78>

Түсті: 11.12.19 / **Қайта түзетілді:** 20.02.20 / **Жарияланымға рұқсат етілді:** 17.03.20

Кіріспе. Қазақ журналистикасы қалыптаса бастаған кезеңдерде жаңа медиа туралы, оның қарқынды түрде дамуы жайлы кім ойланған? Кезінде халық үшін дәстүрлі медиа ақпарат алудың жалғызғана түрі болған еді. Ақпарат тарату құралдары ғасырлар бойы дамып, өзгеріске ұшырап отырғаны белгілі. «Телеарна – америка қауымының негізгі мәдени қаруы», -деп жазды Гербнер және Гросс 1976 жылы. Ал, қазір интернет заманында осы дәстүрлі ақпарат таратушы телеарнаны негізгі мәдени қару деп айту қиын. Себебі жаңа медиа қарқынды түрде дамыған заманда, коммерциялық табыс және ақпараттық мемлекеттік тапсырыс аясындағы шарттар интернет желісіндегі құралдарға жаппай бөліне бастағаны аян. Көрермен интернет арқылы ақпарат ала бастады.

Зерттелуі. Мақалада жаңа медиа жағдайында аймақтық телеарналардың даму деңгейі зерттеледі. Жаңа медиа дамыған сайын телеарналарға ілгері жылжу қиын. Себебі жаңа медианың ақпарат тарату әдісінде өзгеріп келеді. Ал телеарналарға бұрын түскен қаржы көлемі қазіргі таңда қысқарып барады. Себебі жарнама берушілер коммерциялық тапсырыстарды ақпарат агенттіктеріне немесе әлеуметтік желілерге беруді қалайды.

Мақсаты. Аймақтық телеарналардың жағдайын зерделеу және проблемаларды анықтау. Мәселелерді жойып, жаңашылдық енгізу жолында қандай шаралар қабылдануы керектігін айқындау. Әрине жаңашылдық енгізуге болады, бірақ өзгеріс жаңа медиа жағдайында телеарналардың екінші деңгейге түсіп қалмауы басты мақсат болуы тиіс. Аймақтық телеарна жұмысы жаңа медиамен бәсекелесе алатындай дәрежеге көтерілуі керек.

Негізгі бөлім. Қазақ телевизиясы құрылғаннан бастап контентпен қатар техникада өзгеріп отырды. Кейінге көз жүгіртіп, сол кездегі техникаға тоқталып, қысқаша шолу жасайтын болсақ, Марат Барманқұловтың еңбектеріне сүйенген дұрыс болар. Ол өзінің «Телевидение: деньги или власть» атты кітабында техникаға қатысты жақсы жазады. Аталмыш кітап 1997 жылы жарық көрген. Автор сол кездегі жаңашылдықтар туралы мысалдар келтірген. Мәселен, оның мәліметтеріне сүйенсек, сол кездері «Хабар» телеарнасы тек «Бетакам» камераларында жұмыс атқарды. Олардың бейнесі жоғары сапалы деңгейде екенін

автор ерекше атап өткен.«Мир» телеарнасы да «Бетакам» камераларымен жұмыс істеді. «Бетакам» камералары жақсы, бірақ штаттан тыс тілшілерге бағасы бойынша қол жетімді емес. Бірақ олар түсірген сюжеттерді тек республикалық телеарналар ғана емес, Мәскеу және алыс шетелдер де қабылдай алады.Республикалық теледидардың көптеген редакциялары Super-VHS камераларын түсіруді жалғастырып келе жатқанын жазған еді. Ал, қазір жоғарыда аталған форматта түсіретін камералардың барлығы музей экспонаттарына айналғаны белгілі. Техника күн сайын жаңарып келеді [3].

Аймақтағы телеарналар көштен қалмай, техника мен контентті жаңартып, көптеген қиыншылықтарды еңсеріп, бүгінгі күнге дейін хабар таратып келеді. Бір шаралардың аясында медиа-сарапшы Виктор Елисеевтің сөзінен мысал келтірейік. Маман радиоға 40 миллион тыңдарман жинау үшін 38 жыл қажет болса, телеарнаға 12 жыл керек болғанын айтқан еді. Интернет дамығандықтан, Фейсбукке 5 жыл, Твиттерге 3 және Ютубқа жарты-ақ жыл уақыт қажет болғанын мысалға келтірді. Осылайша ол тапсырыс берушілерге аудиторияңыз қайда болса, соны қолданыңыз деген кеңес берді. 35 жасқа дейінгі адамдардың 78%-ы онлайн бейнені, яғни Ютубты қарайды. Оның айтуынша, бұл Қазақстанның статистикасы. Егер телеарна өзінің қызметін интернет пен интеграция жасамаса, болашағы қиын болады деген ой тастады.

Ал «Интеграция жасаумен айналысатын кімдер?» деген сұрақ туындайды. Сондықтан оқу орындарына да оқыту әдістеріне заман талабына сай өзгертулер енгізу қажет. Яғни соңғы уақытта жиі айтылып жүрген конвергентті журналистикамен айналыса алатындай мамандар тәрбиеленуі тиіс. Себебі әлем осы конвергентті журналистика негізінде жұмыс жасап келеді. Ғалым Марина Павликова канадалық зерттеуші Маккуэйлдің айтқанына сүйене отырып, конвергентті журналистикаға келесідей анықтама береді: «Бұл бір өнімнің бірнеше каналдар және құралдар арқылы таралуы». Ресейлік журналист Анна Качкаева, тіпті, конвергентті сөзін бірнеше санатқа бөліп қарастырады:

- Конвергенция медиахолдингтің бизнес стратегиясы ретінде;
- Конвергенция тактика ретінде;
- Конвергенция ақпарат жинау және өндіру саласында;
- Конвергенция ақпаратты таратудың жаңа түрі [1, 151-152].

Бірақ дәстүрлі медианың интернетпен интеграциялануында мамандар пайдасымен қатар кемшіліктерін де көріп отыр. Ғаламтор қолданушылар санының күрт өскендігінен «Синий Кит» деген ойын шыққаны белгілі. Бұл «ВКонтакте» әлеуметтік желісінен басталған еді. Сөйтіп жасөспірімдер осы китті іздей бастады. Себебі балалар бірінікін бірі қайталауға тырысып, мұндай үрдістерді сәнге айналдырып жібереді.

Дегенмен әлем осы үрдісті кеңінен қолданып келеді. Тіпті көпшілігі ұялы телефон арқылы жаңалық оқуға көшкенін көріп жүрміз. Джанет Джонес пен Ли Салтердің сандық журналистика оқулығынан мысал келтірейін. Мульти-құрылғыларды қолдану тұтынушылардың өздерінің сандық медиаға қызығушылықтарына сай ұзақ отырып қалуларына кепілдік береді. Зерттеу нәтижесі адамдар веб-жаңалықтар сайтына қараған кезде оның мазмұнымен танысуға орта есеппен үш минут уақыттарын жұмсайтынын және де орташа оқырман электронды компьютер беттеріндегі мәтіннің 20%-ын ғана оқитынын көрсетіп берді. Кішкене ұялы телефон экрандарынан оқығанда уақыт тіптен қысқарады және бұл баспасөз беттерін оқығаннан әлдеқайда тез. Жалпы орта есеппен алғанда ақпарат оқуға сенбі күндері 60 минут және аптаның басқа күндерінде 40 минут уақыт кетеді екен. Бұл жоғарыда жазылған оқулықтан алынған мысал [2, 165-166]. Сондықтан біздің телеарнадағы контентті барынша халыққа жақын болатындай форматта жасауымыз қажет. Мәселен, адамдар интернетте көп отыратындықтан ғаламторға бейімдеу қажет. Яғни, бағдарламалар әлеуметтік желі арқылы да таралуы тиіс деген ойға келесің. Мысалы, Мәскеуде 2010 жылы орын алған Метродағы жарылысты еске алайық. Сол кезде телефонмен әлеуметтік желі

арқылы ақпарат тез арада тарап кетті. Сонымен қатар, Ванкуверде өткен Олимпиаданы да еске түсірсек. Халықаралық олимпиада комитетінің тыйым салуына қарамастан, «Twitter», «Facebook» арқылы блогерлер жақсы жұмыс істеді. «Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМИ превращаются в мультимедийные» атты кітапта автор А.Г. Кочкаева дәстүрлі медиа интернетпен бәсекелесе алмай отырғанын айтып, интернеттің келесідей артықшылықтарын ерекше атап отыр: жылдамдық, мобильдік, мультимедиялық, әмбебап, интерактивтілік. Автордың сөзінше қазіргі заман медиа кеңістігінің негізгі артықшылықтары осы.

Сонымен қатар, автор өз кітабында мультимедиялық бұқаралық ақпарат құралдары туралы 1980 жылы айтыла бастағаны туралы жазған. Алайда сол уақытта бұл термин басқаша қолданылған. Мысалы газет концерні телевизиялық станцияларды сатып ала бастаған. Әңгіме бұқаралық ақпарат құралдары арасындағы қаржының біріктірілуі, мультимедиазация деп қарастырылған. Мультимедиазацияның екінші кезеңі бір бұқаралық ақпарат құралының басқасымен бірігуі. Ол бұл процесс ХХ ғасырда басталғанын айтады, сол кезде радио сериалдардан кейін телевизиялық сериалдар, ал театр қойылымдарынан кейін фильмдер пайда бола бастады. Бірақ жаппай бұл процесс 1980 жылдары іске асырылғанын айтады, себебі сол кезде баспада визуалды элементтер шыға бастады. Ал 1990 жылдардың ортасында интернет сайттар шыға бастағанын келесі кезең деп атауға болады, - дейді автор. Интернет мәтін, визуалды және аудиовизуалды бірден көрсете алатын кеңістікке айналды. Алайда интернеттің БАҚ-қа айналу процесі 10 жылға дейін созылып кетті. Алғашында интернет сайттар дәстүрлі БАҚ-тың интернет версиясы болса, 2000 жылдары өз алдына кеңістік ретінде қалыптаса бастады, яғни оған өзіндік контент керек болды. Бұл кезең технологиялық өзгерістер уақытымен тұспа-тұс келді, яғни клиентке мәліметтер жолдау жылдамдығы артып, flash-технология мен анимация шығып, бейнені қысқартуға болатындай мүмкіндіктер ашылды [1, 23-24].

Бұрын телеарналар өзара прайм тайм уақытында бәсекелес болатын. Ал қазір тек телеарналар өзара емес, интернетпен бәсекелестік ортаға түсті. Дәстүрлі медиа тек бір ғана өнімді шығаруға негізделген. Ал мультимедиялық медиа көп өнім шығаруы мүмкін. Қазір оқырман мен тыңдармандар ақпаратты әртүрлі формада алатын болды. Бір газет оқырманға әртүрлі формада келуі мүмкін. Яғни, mail немесе sms-тарату, блогтағы пост арқылы жетуі ықтимал. Ақпаратты алу тәсілдері жыл сайын өзгеріп келеді. Басқарушылық жағынан әр ақпарат тартушы редакция үшін жеке ұжым жасақтау тиімсіз. Бір медиа компаниядан бір шараға бірнеше журналист барғанын елестету қиын. Бұл шығынға батыратыны белгілі. Интернеттен дәстүрлі медиа үшін қауіп бар, бірақ кейбір сарапшылардың пікіріне жүгінсек, ғаламтор мен дәстүрлі ақпарат құралдары бірін-бірі толықтыра алады. О.Уэстлунд пен М.А. Фардидің тұжырымдамасы бойынша әртүрлі медиа платформалар мен ақпарат құралдары әртүрлі санаттағы адамдарға қызмет етеді. Жастар дәстүрлі арналардағы жаңалықтарға қызығушылық білдірмеуі тиіс, сондықтан жаңалықты оқу үшін басқа платформаларды іздейтінін алға тартады [4, 56]. Бірақ егде жастағы адамдар дәстүрлі медиа құралдарға жүгінуі ықтимал. Бұл ретте әрбір жергілікті арна онлайн режимде хабар тарату керектігі заңдылыққа айналып бара жатқанын сезінуіміз керек.

Аймақтық телеарналардың бәсекеге қабілетті болуы үшін жаңа медиа жағдайында трансформация аясында бірқатар шараларды іске асырғаны абзал. Өңірлік телеарналар цифрлық хабар таратуға көшу керек. Бірқатар аймақ көшіп үлгерді. Оған қатысты мемлекеттік бағдарлама бар екені белгілі. Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникациялар министрі Дәурен Абаев елдегі цифрландыру бағдарламасының іске асырылып жатқанына байланысты үнемі есеп беріп отырады. Жоспарға сай цифрлық хабар таратуға мүмкіндік беретін станциялар еліміз бойынша 2020 жыл толық салынып бітеді.

Сондай-ақ, өңірлік телеарналар ішкі құрылысын жаңалау керек, яғни хабар тарататын формат HD 16:9 болуы тиіс. Бір ғана «Semei» телеарнасынмысалға алсақ, арна цифрлық хабар таратуға көшіп, бұрынғы Sony DSR-390 PK2 SD 4:3 форматындағы камераларды HD 16:9 форматына ауыстырды. Себебі жалпы арнаның бәсекелес телеарнадан алда тұрғанын көрсету үшін техникалық тұрғыда да жоғары деңгейде жарақтандырылуы қажет екені белгілі. Оның үстіне сапа болса, көрермендер аудиториясы кеңейетіні және коммерциялық сюжеттерге тапсырыс беретін мекемелер саны ұлғаятыны сөзсіз.

Осы орайда Associated Press-тің 1996 жылы The Wire қызметін ашқаны, ал араға бір жыл салып, өз суреттерінің мұрағатын адамдар онлайн түрде қолдана алатындай мүмкіндік жасағаны ойға оралады [5, 67]. Яғни, компания сол уақытта интернеттің қаупін көріп, шара қабылдай бастаған. Сол сияқты жергілікті арналар жеке бейне мұрағаттарын цифрландырып, қалың көпшілікке ақылы негізде пайдалануға мүмкіндік берулеріне болады. Сонымен қатар, ұзақ көрсетілетін сюжеттердің уақытын неғұрлым қысқартқан абзал. Бүгінгі таңда аймақтық телеарналарға мультимедиялық компания деңгейіне шығуға ұмтылыс жасау керек. Бұл ретте сайт, әлеуметтік желідегі парақшалар тиісті деңгейде жұмыс істеулері тиіс. Егер айтылған жұмыс бағыты оң жолға қойылса, осы интернеттегі ресурстарды монетизациялау қажет. Монетизация процесі кезінде қызмет түрлерін қатып қалған бағамен сатпай, жеңілдікті көбірек ұсынып отырған жөн.

Қорытынды. Мамандар 2020 жылға қарай интернетке қосылған құрылғылар 20 млрдтан асып кетеді деген болжам жасап отыр. Конвергенция тек медиатехнология, медиаэкономикаға ғана әсер етіп отырған жоқ, сонымен бірге медиатұтынушыға да ықпал етеді [6, 1].

Трансформация процесінің сәтті іске асырылуына мамандардың да ықпалы зор екенін түсіну керек. Себебі бұрыннан бері бұқаралық ақпарат құралдары саласында жұмыс істеп келе жатқан тілшілер қауымы заман ағымына қарай жұмыс тәсілін өзгерту керектігін және креативті идеяларды көбірек ұсынғандары абзал. Журналистер жедел әрекет етуге бейімделулері керек. Бұл ретте тілшілер қауымын оқытудың да әдістерін өзгерту қажет. Дуалды білім беруге көшу қажеттілі туындаған сыңайлы. Жалпы бұл мәселе күрделі болғандықтан одан әрі зерттеуді және ізденісті қажет ететінін атап өткен жөн. Алдағы уақытта мәселенің зерттелуі жалғасып, жаңа медиа жағдайындағы аймақтық телеарналардың трансформациясы тақырыбына қатысты зерттеу нәтижесі бойынша жаңа ұсыныстар әзірленетін болады.

Әдебиеттер тізімі

1. Качкаева А.Г. Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМИ превращаются в мультимедийные. – Москва, 2010. – 200 б.
2. Джонес Д., Салтер Л. Сандық журналистика. – Алматы, 2014. – 280 б.
3. Барманқұлов М. Телевидение: деньги или власть. – Алматы: «Санат», 1997. – 272 б.
4. Уэстлунд О, Фардид М.А. Accessing the news in an age of mobile media: Tracing displacing and complementary effects of mobile news on newspapers and online news. Mobile Media & Communication (1). - 2015. - 53 б.
5. Бриггз А, Кобл П. Медиа. – Москва, 2015. - 67 б.
6. Качкаева А.Г., Шомова М.А. Мультимедийная журналистика. – Москва: Изд.дом: Высшая Школа Экономики (ВШЭ), 2017. - 570 б.

Х. С. Молдабаев¹, С. Т. Мехмет²

¹Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан, Казахстан

²Университет Хажы Байрам Вели, Анкара, Турция.

Трансформация региональных телеканалов в условиях развития новых медиа

Аннотация. Высокие темпы развития информационных технологий обуславливают динамичное развитие новых медиаресурсов.

Открываются новые информационные агентства, информация в считанные секунды распространяется через различные средства связи, в том числе и через социальные сети, оперативность и общедоступность становятся основными критериями современных средств массовой информации. На фоне этих процессов развитие традиционных медиа стало вызывать беспокойство. Но несмотря на это у каждого средства связи до сих пор есть своя аудитория: как у телевидения и радио, так и у журналов и газет.

Некоторые люди хотят получать достоверную и проверенную информацию через телеканалы, а другие - со страниц газет.

Как сохранить актуальность и востребованность традиционных средств массовой информации? На что обратить внимание при трансформации телеканалов, особенно в регионе? В данной статье рассмотрены основные проблемные вопросы традиционных медиаресурсов.

Ключевые слова: региональные телеканалы, новые медиа, трансформация, развитие информационных агентств, оперативная информация, сайты.

Kh.S. Moldabayev¹, S.T. Mehmet²

¹L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan

²Ankara Hacı Bayram Veli University, Ankara, Turkey

Transformation of regional television channels in the context of the development of new media

Abstract. High rates of development of information technology determine the dynamic development of new media resources.

New news agencies are opening up, information is being disseminated in a matter of seconds through various types of communication, including social networks. Efficiency and general accessibility are becoming the main criteria of modern mass media. In contrast with the background of these processes, the development of traditional media has become the cause of concern.

But despite this, each type of communication still has its own audience, both in television and radio, and in magazines and newspapers.

Some people want to receive reliable and verified information through television channels, and others from the pages of newspapers.

How to keep relevance of traditional media? What to look for during the transformation of television channels, especially in the region?

This article discusses the main issues of traditional media resources.

Keywords: regional television channels, new media, transformation, development information agencies, operative information, site.

References

1. Kachkayeva A.G. Zhurnalistica i convergentsia: pochemu i kak traditsionnye SMI prevrashchayutsya v mul'timediyne [Journalism and convergence: why and how traditional mass media turn into multimedia], (Moscow, 2010, 200 p.). [in Russian]
2. Jones J., Salter L. Sandyk zhurnalistica [Digital journalism], (Almaty, 2014. 280 p.). [in Kazakh]
3. Barmankulov M. Televidenie: den'giilivlast [Television: money or power], (Sanat Publ., Almaty, 1997, 272 p.). [in Russian]
4. Westlund O., Fardigh O.M. «Accessing the news in an age of mobile media: Tracing displacing and complementary effects of mobile news on newspapers and online news». Mobile Media & Communication (1), 2015, 53 p.
5. Briggs A., Copley P. «The Media». England Publ. 2015, 67 p.
6. Kachkaeva A.G., Shomova S.A. Mul'timediy'naya zhurnalistika [Multimedia journalism], (Vysshayashkolaekonomiki. Publ, Moscow, 2017, 570 p.). [in Russian]

Авторлар туралы мәлімет:

Молдабаев Х.С. - «6D050400 –Журналистика» мамандығының 1 курс докторанты, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан.

Мехмет С.Т. – профессор, Хажы Байрам Вели Университеті, Анкара, Түркия.

Moldabayev Kh.S. - 1st year PhD student of the specialty «6D050400 - Journalism», L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan.

Mehmet S.T. – Professor of the Ankara HacıBayramVeli University, Ankara, Turkey.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Журналистика сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. Журналдың мақсаты. Қазақ баспасөзінің тарихы, журналистиканың теориялық және қолданбалы ғылымдары, қоғаммен қатынасы, көсемсөзі, баспасөз қызметі туралы мұқият тексеруден өткен материалдарды жариялау.

2. Журналда мақаланы жариялаушы автор Ғылыми басылымдар бөліміне (мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қаласы, Қ. Сәтбаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 402 кабинет) қолжазбаның қол қойылған 1 дана қағаз нұсқасын тапсырады және **Word** форматындағы нұсқасын **vest_journalism@enu.kz** электрондық поштасына жіберу қажет. Қағазға басылған мақала мәтіні мен электронды нұсқасы бірдей болулары қажет. Мақаламен бірге автордың жұмыс орнынан **Ілеспе хат** та тапсырылуы қажет. Мақалалар **қазақ, орыс, ағылшын** тілдерінде қабылданады.

3. Авторлардың редакцияға мақалаларды жіберуі «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысында» басуға және шет тіліне аударып, қайта басуға келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы өз туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына, барлық көшірмелердің, кестелердің, сұлбалардың, иллюстрациялардың тиісті түрде рәсімдеуіне кепілдеме береді.

4. Ұсынылатын мақала көлемі (жекедеректер мен әдебиеттер тізімін қоса):
- мақалалар үшін - 8 ден 16 бетке дейін;
- сын пікірлер (монографияға, кітапқа) және конференция туралы пікір - 6 дан 12 бетке дейін болуы керек.

5. Мақала мәтінінің пішіні:

- Microsoft Word (docx) форматындағы файлда;
- Times New Roman шрифінде;
- жақтау жолағы 2x2x2x2;
- 1 жоларалық интервалы;
- 14 кегл;
- мәтінді жақтау көлеміне сәйкестендіру керек;
- Әрбір азатжол қызыл сызықтан басталуы қажет (1 см шегініс);
- транслитерация **Library of Congress (LC)** жүйесінде жасалуы керек.

Мақаланы құру сұлбасы:

XҒТАР <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауында;
Автор(лар) туралы метамәліметтердің мазмұны (Рәсімдеу үлгісі / Образец оформления статьи / Template қараңыз)

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында қою әрішпен жазылады;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемелерде жұмыс істесе, онда автордың тегі мен тиісті мекеменің қасында бірдей белгіше қойылады)

Автор(лар)дың E-mail-ы – жақша ішінде (курсивпен);

Мақала атауы – жолдың ортасында (жартылай қоюмен)

Аңдатпа – (100-200 сөз) формуласыз, мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспе, зерттеу әдіснамасы мен әдістемесі, зерттеу нәтижелері, қорытынды) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет.

Түйін сөздер («Түйін сөздер» сөз тіркесі жартылай қоюмен белгіленеді) (5-8 сөз немесе сөз тіркестері) - Түйін сөздер зерттеу тақырыбын өте дәл бейнелеу керек, сонымен қатар, ақпараттық-ізвестіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін мақала мәтінінің терминдерін және де басқа маңызды ұғымдарды қамтуы қажет.

Мақаланың негізгі мәтіні кіріспені, мақсат пен міндеттерді қойылуын, зерттеу тақырыбы бойынша жұмыстардың шолуын, зерттеу әдістерін, нәтижелер/талқылау қорытынды қамтуы қажет (жоларалық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1 см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.

Кестелер, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр иллюстрация қасында оның аталуы болуы қажет. Сурет айқын әрі сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана нөмірленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқаларына міндетті түрде алғаш қолданғанда түсініктеме берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі. Мәтінде әдебиеттерге сілтеме тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің нөмірленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіледі: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1, 153 б.] арқылы, екінші сілтеме [2, 185 б.] арқылы т.с.с. жүргізіледі. Мақаланың негізгі мәтініндегі кітапқа сілтеме қолданылған беттерді көрсету керек (мысалы, [1, 45 б.]).

Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпеген басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін, әдебиеттер тізімінің ағылшынша әзірлеу үлгісін төмендегі мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз).

Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмысының мекенжайы, телефоны және e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілінде толтырылады.

6. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның кейін қайтарылуы, оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді.

7. Электронды корректурамен жұмыс істеу. Ғылыми басылымдар бөліміне түскен мақалалар жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Эксперттер ұсынылған мақалаға оның жариялау мүмкіндігі, жақсарту қажеттілігі немесе қабылданбауы туралы дәлелді қорытындысын қамтитын жазбаша сын пікір береді. Жарамсыз деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды. Мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда авторлар үш күн аралығында мақаланың корректурасын жіберу керек. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі. Оң сын пікірлер алған мақалалар оларды талқылау және басылымға бекіту үшін журналдың редакциялық алқасына ұсынылады.

Журнал жиілігі: жылына 4 рет.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына келесі реквизиттер бойынша төлем жасау қажет (ЕҰУ қызметкерлері үшін - 4500 теңге; басқа ұйым қызметкерлеріне - 5500 теңге).

Реквизиттері:

1) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»

БИН 010140003594

АО «Банк ЦентрКредит»

БИК Банка: KСJBKZKX

KZ978562203105747338

Кбе 16

Кнп 859

- 2) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «Bank RBK»
БИК Банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073
Кбе 16
Кнп 859
- 3) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847
Кбе 16
Кнп 859
- 4) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «НародныйБанкКазахстан»
БИК Банка: HSBKKZKX
ИИК: KZ946010111000382181
Кбе 16
Кнп 859

«Басылым үшін Автордың аты-жөні»

Provision on articles submitted to the journal “Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Journalism Series”

1. Publication of carefully selected original scientific works in the field of journalism, publication of materials devoted to the scientific issues of the direction of historical, theoretical and applied research of journalism, public relations, journalism, publishing.

2. An author who wishes to publish a paper in the journal must submit the paper in one hard copy (printed version), signed by the author, to the scientific publication office (at the address: 010008, the Republic of Kazakhstan, Nur-Sultan, Satpayev St., 2. The L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Administrative Building, Office 402) and by e-mail vest_journalism@enu.kz in Word format. At the same time, strict compliance between Word-version and the hard copy is required. And also the authors need to submit a cover letter.

Language of publications: Kazakh, Russian, English.

3. Submission of papers to the scientific publication office means the authors’ consent to the right of the Publisher, the L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish papers in the journal and their re-publication in any foreign language. By submitting the text of the paper for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about themselves, lack of plagiarism and other forms of unauthorized use in the article, proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, and illustrations.

4. The recommended volume of the paper (including metadata and references):

- for papers – between 8-16 pages;
- for reviews (of monographs, books), reviews on conferences – between 6-12 pages.

5. Text formatting requirements:

- Microsoft Word file format (docx);
- Times New Roman font;
- the size of the fields 2 * 2 * 2 * 2;
- line spacing 1,
- size 14;
- text alignment in width;
- each paragraph beginning with the main line (indent 1 cm);
- transliteration is carried out according to the Library of Congress (LC) system.

Structure of the article:

IRSTI <http://grnti.ru/> – first line, left

The content of the metadata about the author (see Рәсімдеу үлгісі / Paper template)

Initials and Surname of the author (s) – center alignment, italics

Full name of the affiliation, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization)

Author’s e-mail (s) – in brackets (italics)

Paper title – center alignment (bold)

Abstract (100-200 words) must not contain formulas or repeat the content of the paper; it must not contain bibliographic references; it must reflect the summary of the paper, preserving the structure of the paper – introduction, methodology and research methods, research results, conclusion.

Key words (the phrase «Keywords» is bold) (5-8 words/word groups). Keywords must be extremely accurate to reflect the subject area of the study, include terms from the text of the paper and other important concepts that make it possible to facilitate and expand the possibilities of finding the paper by means of an information retrieval system).

The main text of the paper must contain an introduction, setting goals and objectives, a review of works on the research topic, research methods, results / discussions conclusion / conclusions – line spacing – 1, «main line» indent – 1 cm, justified alignment.

Tables, figures must be placed after the mention. Each illustration must be followed by the inscription. Figures should be clear, clean, and unscanned. Only those formulas referenced in the text are subjected to numbering.

All abbreviations and shprtenings, with the exception of obviously well-known, must be decoded when first used in the text.

Information about the financial support of the work is indicated on the first page in the form of a footnote.

References. In the text, references are indicated in square brackets. References must be numbered strictly in the order of mention in the text. The first reference in the text to a reference must have the number [1, 153 p.], the second – [2, 185 p.], Etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). Links to unpublished works are not allowed. Undesirable references to unlicensed publications are not recommended (examples of the description of the list of references, descriptions of the list of references in English, see below in the sample article).

At the end of the paper, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the paper is in Kazakh), in Kazakh and English (if the paper is in Russian) and in Russian and Kazakh (if the paper is in English language).

Information about the authors: last name, first name, patronymic, scientific degree, position, affiliation, full business address, telephone, e-mail – in Kazakh, Russian and English.

6. The manuscript must be carefully verified. Non-compliant manuscripts will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the manuscript has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Papers submitted to the Department of Scientific Publications (editing office) are sent for anonymous review. Experts give a written review of the submitted paper with a reasoned conclusion about the possibility of its publication, the need to send for revision or (rejection) of the paper. Papers that have received a negative review are not accepted for reconsideration. Authors should, within three days, send the proofreading of the paper if it is decided to finalize the paper. Corrected versions of papers and the author's response to the reviewer are sent to the editor. Papers with positive reviews are submitted to the editorial board of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive opinion on publication must pay to the following banking details (for ENU employees – 4,500 KZT, for outside organizations – 5,500 KZT):

Requisites:

- 1) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
БИН 010140003594
АО «Банк ЦентрКредит»
БИК Банка: КСЖВКЗКХ
KZ978562203105747338
Кбе 16
КНП 859

- 2) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «Bank RBK»
БИК Банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073
Кбе 16
Кнп 859
- 3) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847
Кбе 16
Кнп 859
- 4) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «НародныйБанкКазахстан»
БИК Банка: HSBKKZKX
ИИК: KZ946010111000382181
Кбе 16
Кнп 859

«For the publication of the name of the author»

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия: Журналистика»

1. Цель журнала. Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ в областях журналистики, связи с общественностью, публицистики, издательского дела.

2. Автору, желающему опубликовать статью в журнале, необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором, в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, учебно-административный корпус, каб. 402) и по e-mail vest_journalism@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между Word-файлом и твердой копией. Также авторам необходимо представить сопроводительное письмо.

Язык публикаций: казахский, русский, английский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя – Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева – публикации статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. Рекомендованный объем (включая метаданные и список литературы):

- для статей – от 8 до 16 страниц;
- для рецензий (на монографии, книги), отзывов о конференциях – от 6 до 12 страниц.

5. Требования к форматированию текста:

- формат файла Microsoft Word (docx); – шрифт Times New Roman;
- размер полей 2*2*2*2; – междустрочный интервал 1; – кегль 14;
- выравнивание текста по ширине;
- каждый абзац должен начинаться с красной строки (отступ 1 см);
- транслитерация осуществляется по системе Library of Congress (LC).

Схема построения статьи:

ГРНТИ <http://grnti.ru/> – первая строка, слева

Содержание метаданных об авторе (см. Рәсімдеу үлгісі / Образец оформления статьи / Template)

Инициалы и фамилия автора(ов) – выравнивание по центру (жирным)

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках (начертание курсивом)

Название статьи – выравнивание по центру (начертание полужирным)

Аннотация (100-200 слов) не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, методологию и методику исследования, результаты исследования, заключение.

Ключевые слова (словосочетание «Ключевые слова» выделяется полужирным) (5-8 слов/словосочетаний). Ключевые слова должны предельно точно отражать предметную область исследования, включать термины из текста статьи и другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку цели и задач, обзор работ по теме исследования, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» – 1 см, выравнивание по ширине.

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. Каждой иллюстрации должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы. В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1, 153 с.], вторая - [2, 185 с.] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 с.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Эксперты дают письменную рецензию на представленную статью с мотивированным заключением о возможности ее опубликования, необходимости направить на доработку или (отклонении) статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию, к повторному рассмотрению не принимаются. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи в случае принятия решения о доработке статьи. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию, необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4.500 тенге, для сторонних организаций – 5.500 тенге):

Реквизиты:

1) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»

БИН 010140003594
АО «Банк ЦентрКредит»
БИК Банка: КСЖВКЗКХ
KZ978562203105747338
Кбе 16
Кнп 859

- 2) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «Bank RBK»
БИК Банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073
Кбе 16
Кнп 859
- 3) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847
Кбе 16
Кнп 859
- 4) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «НародныйБанкКазахстан»
БИК Банка: HSBKKZKX
ИИК: KZ946010111000382181
Кбе 16
Кнп 859

«За публикацию ФИО автора»

Редактор: **Қайрат САҚ**
Жауапты хатшы: **Гүлжазира Ертасова**
Компьютерде беттеген: **Гүлсім Базылхан**

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Журналистика сериясы.
- 2020. - 1 (130). - Нұр-Сұлтан: ЕҰУ. - 94 бет.
Шартты б.т. - 7.5 Таралымы - 25 дана
Электронды нұсқа: [http: // buljorn.enu.kz](http://buljorn.enu.kz)

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Нұр-Сұлтан қаласы, Қ.Сәтбаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: (87172) 709-500 (ішкі 31-413)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды